

Studia Biblica Slovaca

Ročník 6

2014

Číslo 2

Offprint

Studia Biblica Slovaca je recenzovaný vedecký časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Ročník VI (2014), číslo 2

Vydáva Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Kapitulská 26, 814 58 Bratislava 1, IČO 0039786510.

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín)

Redakčná rada: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) – Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) – Pavol FARKAŠ (Nitra) – Juraj FENÍK (Košice) – Sr. Júlia Daniela ISKROVÁ OP (Ružomberok) – Róbert JÁGER (Košice) – Jozef JANČOVIČ (Bratislava) – Róbert LAPKO (Košice) – Libor MAREK (Roma, I) – Milan SOVA (Bratislava) – Peter ŠOLTĚS (Oestrich-Winkel, D) – Jozef TIŇO (Bratislava) – František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie) – Pavel VILHAN (Badín) – Sr. Gabriela Ivana VLKOVÁ OP (Olomouc, CZ)

Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Výkonný redaktor: Martina Korytiaková

Jazyková úprava: Anna Viglašová

Obálka: Michal Martinka

Príspevky v slovenčine alebo češtine, alebo knihy na recenziu prosíme adresovať na jednu z adries:

Redakcia *Studia Biblica Slovaca*, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), tel.: (00421) 048/418 26 02, redakcia@biblica.sk, www.biblica.sk; František Trstenský, Teologický inštitút, Spišská Kapitula 6, 053 04 Spišské Podhradie (Slovakia), tel.: (00421) 053/419 41 80, f.trstensky@gmail.com.

Príspevky sa požadujú v elektronickej podobe (najlepšie pripojeným dokumentom e-mailu), podľa možnosti v textovom editore Microsoft Word (formát A4, typ písma Times New Roman, riadkovanie 1,5). Ak sú používané iné fonty písma pre hebrejštinu a gréčtinu ako v programe BibleWorks, tak upresniť aké, prípadne preposlať používaný font spolu s príspevkom. Príspevok typu štúdia, poznámka alebo reflexia musí byť doplnený zhrnutím nie dlhším ako 150 slov a jeho anglickou verziou, anglickým názvom príspevku, max. piatimi kľúčovými slovami v slovenčine a angličtine, zoznamom bibliografie podľa bibliografického štýlu a kontaktom na autora príspevku. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok a vykonať potrebnú jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov. Viac na www.biblica.sk.

Objednávky môžete posielat' na mailovú adresu vydavateľa (kniznica@frcth.uniba.sk), redakcie (redakcia@biblica.sk) alebo knižnice Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne (kniznica@xaver.sk).

Články časopisu sú abstrahované v troch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877 a *Elenchus of Biblica*.

S povolením Arcibiskupského úradu v Bratislave zo dňa 3. júna 2014

Prot. N. 2229/2014

Studia Biblica Slovaca

Printed in Slovakia, 12/2014.

Vychádza dvakrát do roka.

Cena: 6 €

ISSN 1338-0141

EV 3744/09

a teda i v Jeruzaleme. Ináč však pomerne hladký priebeh jednotlivých dní a uspokojivá organizácia konferencie spolu s voľbou len jedného jazyka pre celú konferenciu umožnili zmysluplný dialóg a vytvorili atmosféru skutočnej snahy vzájomného porozumenia stúpcov neraz pomerne odlišných, ak nie aj protichodných teórií.

Blažej Štrba

Menovanie za člena Medzinárodnej teologickej komisie

Svätý Otec František menoval 26. júla 2014 súčasného dekana Biblickej fakulty Pápežského Biblického Inštitútu v Ríme a člena redakčnej rady *StBiSl* P. Petra Dubovského SJ za člena Medzinárodnej teologickej komisie pri Kongregácii pre náuku viery vo Vatikáne. K tejto jeho päťročnej náročnej úlohe mu želáme veľa milostí a darov Ducha Svätého.

Za redakciu Blažej Štrba

Mezinárodní konference Společnosti pro biblickou literaturu (SBL) a Evropské asociace biblických studií (EABS) 6. – 10. 7. 2014 ve Vídni

V první polovině července 2014 hostila slavná Vídeňská univerzita (Universität Wien) společné pracovní setkání dvou mezinárodních společností sdružujících stovky badatelů na poli biblistiky a příbuzných oborů. Stalo se tradicí, že obvykle každé dva roky se členové věhlasné Society of Biblical Literature (SBL), k níž patří mimo jiné světoví velikáni současného bádání, setkávají společně s European Association of Biblical Studies (EABS), jež je mnohem mladší nejen svým trváním, ale také věkovým průměrem členské základny.

Více než jeden tisíc účastníků, z toho 933 aktivních referentů, pracovalo během 5 dnů ve 110ti sekcích, z nichž 27 organizovala EABS, 54 SBL, 18 přípravný výbor Vídeňské univerzity a 11 sekcí mělo speciální status.

Nedělní podvečerní zahajovací program v horké červencové Vídni byl akademicko-společenského rázu. Po zdravicích představitele místní židovské obce, zástupců římsko-katolické a protestantské církve a vicerektorky univerzity, příjemně doplněných Mozartovou a Haydnovou hudbou v živé triové interpretaci, přednesl úvodní přednášku Armin Lange z domácí univerzity na téma „Mezi Mesiášem a halachou: Text proroka Jeremiáše 33,14-26 a jeho recepce v judaismu a křesťanství“. Následující velkorysá recepce v prostorách vídeňské radnice na pozvání starosty města ukázala, jakou důležitost místní reprezentace vědeckému setkání připisuje.

V množství tematických sekcí vynikala přednáška Philipa H. Townera „Translating Alterity: Reflections on Bible Translation in Light of Psychoanalytic Theory“, kterou sponzoroval Nida Institute for Biblical Scholarship at American Bible Society. Dále se velké pozornosti těšila sekce „Domestic Space and Religion in Imperial and Late Antique Ephesos“, jejíž náplň zajišťovali rakouští badatelé, zabývající se starověkým Efezem. Vhodným doplňkem jejich přednášek byla komentovaná prohlídka vídeňského Ephesos Museum s jednou z největších a neúplnějších sbírek artefaktů ze studované lokality. Vedle toho mohli účastníci konference navštívit také další klenot vídeňských muzeí, totiž Papyrus Museum, se vzácnou přehlídkou papyrologických svědectví každodenního i náboženského života helénistické doby.

Mezi mnoha studijními skupinami z oblasti starozákonní a novozákonní vědy, archeologie, lingvistiky, judaismu, islámu a souvisejících antropologických a kulturních studií, přitahovala zvláštní pozornost účastníků tematika „Antisemitského čtení Bible“, připravená péčí pořadatelské univerzity.

Pedagogickým a prakticko-publikačním aspektem badatelské práce se zabývala pracovní setkání jako „Creating Stimulating Syllabi for the Classroom“ (Diana Edelman) nebo „The Job Market Inside and Outside of Academia“ s panelisty z významných univerzit (Alberta, Münster, Tel Aviv atd.) a se zástupci vědeckých nakladatelství.

V programu aktivních vystoupení na konferenci není uveden žádný slovenský biblista, byť se zřejmě někdo z nich konference jako posluchač zúčastnil. Českou republiku zastupoval Zbyněk Garský, toho času působící na univerzitě ve švýcarském Bernu, a Jaroslav Brož z pražské Univerzity Karlovy. Garský prezentoval svůj příspěvek „Imagery of Early Christian Rituals in the Greek Physiologus“ v sekci „Ritual in the Biblical World. Brožův příspěvek „The Meaning of ‘Pistos’ in Heb 2:17 and 3:2: ‘Faithful’ or ‘Trustworthy’?“ byl zařazen do sekce

„New Testament/Early Christianity/Rabbinic Studies“ jako volné pokračování velmi bohatě a silně obsazené sekce „Epistle to the Hebrews“.

Veliký počet účastníků, četnost kvalitních pracovních skupin a vynikající prezentace proslulých osobností i mladých nadějných badatelů lze vysvětlit jednak lokalizací konference uprostřed Evropy v místě s excelentní intelektuální, vědeckou a kulturní tradicí, jednak šťastnou spoluprací dvou badatelských společností rozličného charakteru. Bez nadsázky lze konstatovat, že ony dělně prožité dny ve Vídni byly opravdovým akademickým svátkem.

Jaroslav Brož

77. medzinárodné stretnutie Katolíckej biblickej asociácie Ameriky

Katolícka biblická asociácia Ameriky (*Catholic Biblical Association of America*, ďalej CBAA), založená v roku 1936 so sídlom pri *Catholic University of America* vo Washingtone a známa v akademickom prostredí vďaka vedeckému periodiku *The Catholic Biblical Quarterly*, usporadúva každý rok v lete stretnutie svojich riadnych a pridružených členov. V poradí už 77. stretnutie sa konalo v dňoch 26. – 29. júla 2014 v najmenšom štáte USA v Rhode Island, v jeho hlavnom meste Providence v areáli dominikánskeho *Providence College*. Prijemné prostredie kampusu na periférii mesta poskytlo pokojný priestor na prednášky, prácu v pokračujúcich seminároch a pracovných skupinách (task forces), na liturgiu a na milé stretnutia s priateľmi. Okolo 250 členov srdečne privítal večer 26. júla R. Gabriel Pivarnik O.P., riaditeľ centra pre katolícke a dominikánske štúdiá. Program pokračoval zaujímavou panelovou diskusiou „Hermeneutiky v Amerike: Skúmanie Biblie afro-americkým, azijským a latinoamerickým objektívom“. Diskutovali v nej Fernando F. Segovia, Lai Ling Ngan, Stephen B. Reid. Biblická hermeneutika ako aktualizácia Písma pre dnešok cez prizmu národno-spoločenských skupín reálne odráža a pomáha už roky riešiť heterogénnu kultúrno-duchovnú situáciu v Spojených štátoch.

Program ďalších pracovných dní bol dosť rôznorodý. Veľký počet účastníkov obmedzuje diskusiu v rámci prednášok, no už len prezentácia ich rôznych téz ponúkla výborný prehľad aktuálne skúmaných biblických tém a metodologických prístupov. V rámci simultánnych sekcií odzneli okolo poludnia hojne navštevované prednášky; tento rok to boli: „Počúvanie prorokov z útrov zeme“ (Carol J. Dempsey O.P.); „Aká Mária, záleží na tom?“ (Mary Beavis); „«Tá

Contents

Treaties

Vavrinec Radoslav MITRO OP

- Jeremiah in Matthew. Litarary-Theological Study of the Prophet
Jeremiah in the Gospel of Matthew 137-157

Dagmar KRÁĽOVÁ

- For she loved much. Outline of the complementarity of the narrative
analysis and of the psychological aspects in Luke 7:36-50 158-185

Jaroslav RINDOŠ

- St. Joseph, “*Ženích*” (the Bridegroom) or “*Manžel*” (the Spouse,
Husband) of the Virgin Mary? Erroneousness of the designation
“*ženích*” or its equivalentents in some other languages 186-196

Helena PANCZOVÁ

- The technique of translating from Biblical Greek (3):
The Septuagint as the result and as the starting point – the example
of Hebraisms in the Song of Songs 197-204

- Abstracts and Reviews** 205-224

- Communications and references** 225-238

Obsah

Štúdie

Vavrinec Radoslav MITRO OP

Jeremiáš u Matúša. Literárno-kritické skúmanie proroka Jeremiáša
v Evanjeliu podľa Matúša 137-157

Dagmar KRÁĽOVÁ

Lebo veľmi miluje. Náčrt komplementarity naratívnej analýzy
a psychologických aspektov v Lk 7,36-50 158-185

Jaroslav RINDOŠ

Sv. Jozef, ženích či manžel Panny Márie? Nesprávnosť pomenovania
„ženích“ a jeho ekvivalentov v niektorých jazykoch 186-196

Helena PANCZOVÁ

Technika prekladu z biblickej gréčtiny (3): Septuaginta ako výsledok a
ako východisko – príklad hebrejizmov vo Veľpiesni 197-204

Abstrakty a recenzie 205-224

Správy a oznamy 225-238